

Barbora
Haplová

Únikové
cesty

VYŠEHRAĐ

Únikové cesty

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

Barbora Haplová
Únikové cesty – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Barbora
Haplová

Únikové
cesty

Barbora
Haplová

Únikové
cesty

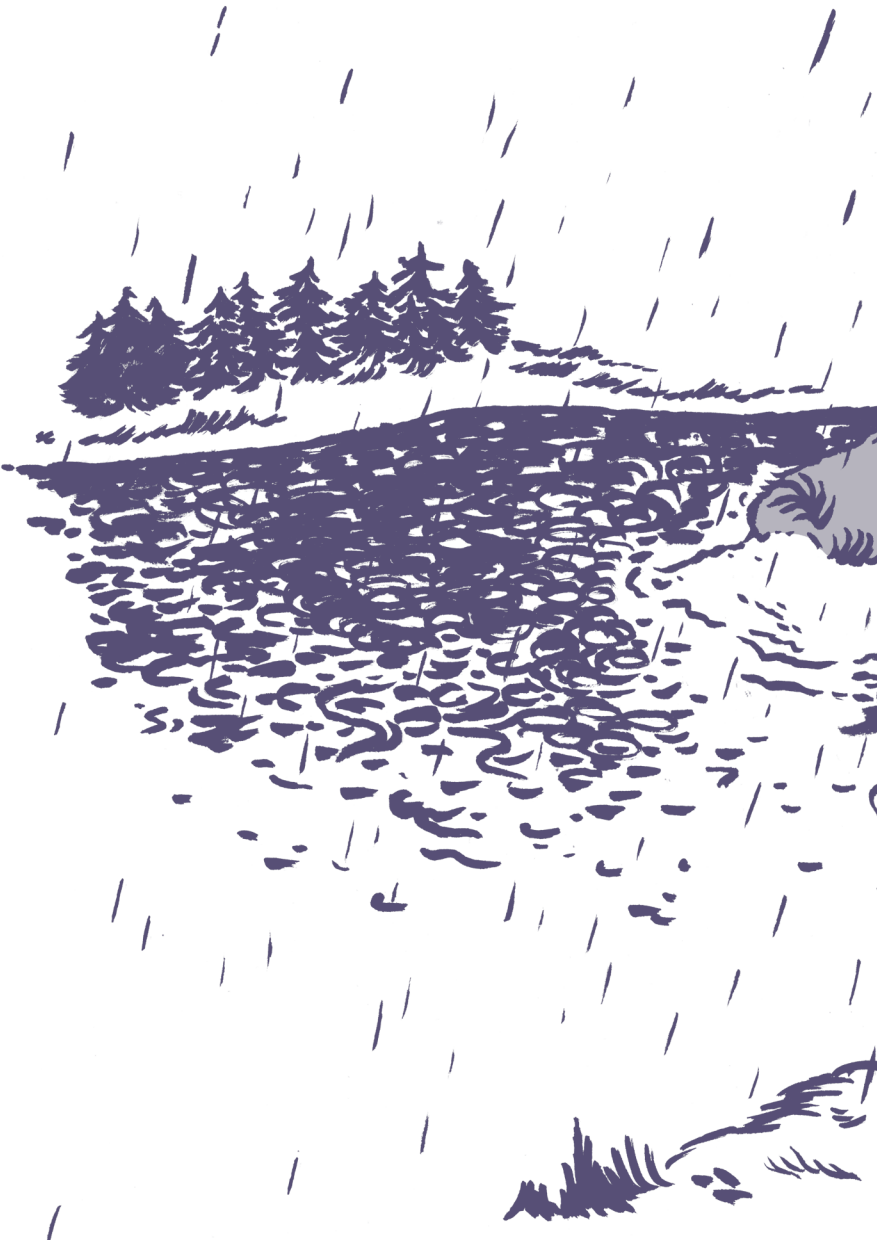
VYŠEHRAD

Kniha vychází s přispěním Ministerstva kultury ČR

© Barbora Haplová, 2022
Illustrations © Karla Gondeková, 2022

ISBN tištěné verze 978-80-7601-710-8
ISBN e-knihy 978-80-7601-718-4 (1. zveřejnění, 2022)
ISBN e-knihy 978-80-7601-719-1 (1. zveřejnění, 2022)
ISBN e-knihy 978-80-7601-717-7 (1. zveřejnění, 2022)

Věnováno Andree

Drobný výsek letního nebe se rychle proměňuje. Vítr ten den fouká nepředvídatelně všemi směry a Kamila, křehké kostnaté dítě, přitom polehává v trávě před domem. Jejím jediným úkolem je pozorovat uvnitř lichoběžníku poskládaného z palců a ukazováčků pohyb na obloze a sem tam průběžně mrknout, když jí vítr vysuší rohovku. Jakmile se do výseku dostane ozdobný lem některého z mraků, získává okamžitě pocit vítězství. Jinak rám vyplňují pastelové barvy a světlo tak roztříštěné, až nejde rozpoznat slunce.

„Kamí, koukni, koukni, mám novou – mám novou – novou kabelku!“ křičí na ni zadýchaná přibíhající Emilka. Celou cestu od domu rodiny Svobodových utíkala po silnici s taškou přitisknutou k žebrům. Zastaví se až těsně nad Kamilou, která se zvedne z trávy a červenobíle pruhovanou plátěnku začne převracet v rukou. Hrubá látka připomíná Kamile pískové síto u nich na zahradě. Oproti duhovému akvarelu oblohy na ni působí unyle.

„To mi dala mamka zbytek z našeho závěsu, tu látku,“ vysvětluje Emilka, zatímco si odlepuje vlasy z obličeje a čeká na Kamilin obdiv.

„Tos šila ty?“ podiví se Kamila, podrbe se dlaní na nose a zakloní hlavu. Druhá hubená miniatura člověka, nicméně tentokrát plavovlasá, pyšně přikývne.

Kamiliny prsty zkoumají mřížkovanou strukturu bývalého závěsu Svobodových. Ještě nedávno ho viděla u nich na okně a teď ho drží v klíně v podobě tašky. Pokud by někdo netušil, že šlo původně o závěs, možná na to ani nepřijde, uvažuje. Červená nit se cikcak křivě klikatí po obvodu, divoce a nepravidelně naráží na mřížku, strukturu látky. Kamila toho rudého klikatého hada ostražitě pozoruje. S nedůvěrou se zeptá:

„Neměli jste nějakou světlejší barvu?“ Emilka se hned natáhne zpátky po tašce a odvětlí: „Já tuhle chtěla.“ Třeba jí Kamila závidí, a proto do ní šťourá, pomyslí si Emilka a zadívá se na ni se zamhouřenýma očima.

„Půjdem se koupat?“ Kamila se zvedne z trávy a odlepí si stébla trávy ze stehén.

„Nemám s sebou plavky,“ odpoví Emilka ještě trochu uraženě.

„Já ti půjčím,“ navrhne urychleně Kamila, a aby si Emilku usmířila, dodá: „Dáme je do té tašky.“ Emilka svolně kývne hlavou.

„Tak já skočím dovnitř, jsem hned zpátky.“

A rozběhne se, jak nejrychleji umí, zpátky k jejich domu.

Kamilin dům je slepenina, jako většina ostatních v okolí. Místnosti původně používané jako zemědělské se proměnily ve sklad náradí a garáž. V pokojích zamýšlených jako obytné je takové vlhko, že se tam sice dá vařit, ale rozhodně ne odpočívat. Nakonec je tu ještě svépomocí vybudovaná novostavba. V té se dá příjemně spát, zato je ale přilepená ke staré části jako nežádoucí levoboček. Zvenku to vypadá, že se ty dvě části, stará a nová, pohádaly, a teď spolu ostentativně nemluví. Kromě toho sebrala nová část kus životního prostoru zahradě, která má proto nesmyslně nesoudržný tvar složený z rozetých kousků trávníku.

Pro Kamila je domov nicméně spíš spleť cest z jedné místnosti do druhé. Každá má jinak vysoký práh, a tak jí víc než dům připomíná střeva obrovského hlavonožce. Kamila mu teď vběhne v plné rychlosti i s plátěnkou do tlamy. Ve studené chodbě si nazuje pánské pantofle, svoje nechala válet někde v zahradě, a odšourá se v nich studenou chodbou do svého pokoje. Ze skříně, která jako vždy smrdí starobou, vezme dvoje plavky: jedny duhové vzadu na šňůrku a druhé s motýlky, dvoudílné. Pro jistotu k nim přičichne, ale nesmrdí. Jenom jsou cítit plavkovinou. Pak přidá i dva ručníky, a zbytek skříně jí u toho popadá na hlavu, froté jí dá facku do obličeje. Neobratně si promne tvář, zatímco druhou rukou ukládá věci do tašky. Plátěnka se celá napne, až se v rozích začne krabatit. Kamila opět proběhne přes několik prahů, vypadá to,

že v obrovských pantoflích musí o něco zakopnout, ale všechny překážky ustojí a vrátí se k Emilce.

Společně projdou vsí o několika stech obyvatel, zašteká při tom postupně několik psů. Prsty propletené do sebe, tahají se z jedné strany chodníku na druhý. Minou rozpadající se kulturák a hřiště. Od ostatních domů se liší jen budova Jednoty a hospody s plochou střechou. Místo zapečené nekonečným množstvím různě vyspravovaného betonu a dělené všemi myslitelnými variacemi na plot. Sejdou z obecní silnice a na polňače jejich chůzi doprovází rytmické vrzání šterku.

„Půjč mi to, já to kousek vezmu,“ navrhne Emilka a sáhne po svém napěchovaném výrobku.

„Fajn, čmajznu támhle hrušky,“ odvětlí Kamila, přenechá Emilce náklad a odběhne ke stromu.

„Au, jsou tu kopřivajzny.“ To ji ale nezastaví. Vyleze nahoru, utrhne maličkatou zralou hrušku a zakousne se. Rychle ji skoro celou sní, zbude jenom přesně okousaný hnědý flek, který Kamila hodí do dále.

„Jsou dobrý, ale malý! Vezmu šest!“ křičí s plnou pusou z větve a natahuje se po dalších. Stejně by mě zajímalo, jestli to doopravdy ušila sama, uvažuje v koruně stromu, kde si od ní připadá vzdálenější. To by totiž znamenalo, a při tom pomyslení jí krev udělá ve tváři zardělou kytičku, že by to mohla zvládnout i ona sama.

Emilka proti světlu sleduje, jak slézá dolů, a u země Kamile pomůže s plnou náručí, aby mohla seskočit. Ta spadne do dřepu a ještě jednou se u toho požahá od kopřiv. Když se zase postaví, najednou ji přejde chuť Emilku podezírat, jestli jí máma s šitím pomohla, a tak zbytek cesty spokojeně jedí hrušky.

„Kamí, a nebudou tam komáři? Nepůjdem radši na pláž?“

„Komáři ne, ale bahno jo.“

„Fuj.“

„Na pláži nebude místo ve stínu.“

„Chce se mi spát.“

„Neboj, už tam budem.“

Zastaví se u vyšlapaného paloučku na břehu rybníku. Na protějším břehu není vidět nikoho, jen třpytící se barevné tečky v dáli, jak se smaží na kusu trávniku, kterému se kvůli půlmetrovému pruhu písku před vstupem do vody říká pláž. Kamila si oblékne staré plavky na šňůrku, do nichž se už skoro nevejde, a Emilce nechá ty duhové, které ladí s jejími světlými vlasy i s dnešní oblohou. Tašku zatím položí opatrně na ručník, aby ji neušpinila od hlíny.

Obě se chtějí rychle smočit, voda je příjemně vlažná a po únavné cestě je znovu probudí.

Střídavě plavou, točí se v kolečku, potápí se a zvedají nohy do stojky.

„Emi, chceš něco vidět?“ Kamila zaboří nohu do bahna a vymrští ho palcem nad hladinu.

„Au, jsi blbá, prsklo mně to do oka,“ řekne Emilka vyčítavě, ale hned v půlce věty se zase rozesměje.

„Promiň,“ bublá Kamila těsně pod hladinou a koutky jí cukají, „něco tu smrdí.“

„Bažinec?“

„Ne, bude pršet.“

„Teď? Vždyť není z čeho.“

„Už na mě káplo.“

„Nekáplo.“

„Káplo,“ rozčiluje se Kamila.

„A jó, na mě teď taky.“

V tu chvíli začne slejvák. Obě rychle vyběhnou z vody a zabalí se do ručníku. Pod největším stromem na ně skoro neprší, zatímco hladina rybníka se během minuty rozmlží a rozpije se s nebem do jedné velké zakalené plochy. Společně čekají, až bouřka přejde. Strach z ohromného množství vody všude kolem je na moment pohltí. Kamila cucá vodu z ručníku a fascinovaně zírá na déšť. Ze zamyšlení ji vytrhne až štípnutí komára. Obrátí se na Emilku. Tu kamínky v mokrých plavkách tlačí do zadku, a tak se pořád vrtí, nemůže se usadit.

„Emi? Byla bys můj pokrevní bratr?“ zeptá se Kamila ještě s ručníkem v puse.

„Fuj. Můj bratranec je pokrevní bratr s Vojtou, prý si řízli do prstu rybičkou a pak si to navzájem počůrali,“ vybaví se Emilce.

„Fuj,“ smrkne Kamila a dál cucá ručník, „a proč na sebe čůrali?“

„Prý kvůli dezinfekci,“ řekne Emilka a natáhne ruku do deště.

Obě souhlasně přikývnu.

„V rybníce je čůránek dost, můžeme si to jenom namočit,“ navrhně Kamila a zabere rukou za trs trávy. „Au.“

„Co je?“ otočí Emilka hlavu a zadívá se bokem na velikou pavučinu u kmene stromu, které si předtím vůbec nevšimla.

„Štípнул mě komár,“ Kamila si začne škrábat ruku okolo štípance. Emilka se otočí zase zpátky, pavučinu nechá být a vezme Kamilu za obě ruce, aby jí v tom zabránila.

„Tak počkej, já si seškrábnu strup a sbratříme se.“

„To platí?“

„Jasně že to platí.“

„Au.“

Obě dvě to zabolí.

Doma Kamila pohodí plavky v koupelně a vyrazí pro čisté oblečení do skříňě.

„Kamilo, pojď mi pomoci s krájením,“ ozve se z kuchyně. Podezíravě se přiblíží k otci. Je jí divné, že už zase chystá večeři on. Otec se ale chová, jako by kuchyň byla jeho královstvím, pohybuje se elegantně, až nápadně se předvádí, když s dostatečně rozhodným gestem vytahuje přesný počet paprik na linku a řadí všechny ingredience do mřížky. Chybí mu už jen kostým televizního šoumena. Kamila se zamračí.

To znamená, že bude i dneska lečo, pomyslí si. Hned ji nicméně rozptýlí cosi v oku, asi nečistota z rybníka, která ji zrovna teď začala pálit.

Mne si oko a při tom vytahuje ze skříňky malé prkýnko ve tvaru prasete. Z linky sebere velikou sytě žlutou cibuli. Odkrojí oba konce a sloupne hnědou slupku. Pak ji překrojí v půlce, nuž jí trochu ujede, takže se obě půlky na prkýnku kývou. Teď ji začnou silně pálit obě oči, snaží se krájet rychleji, ale ujíždí jí ruka, jak přes slzy skoro nic nevidí. Štípe ji to čím dál víc, slzy částečně zasychají a dráždí ji na obličejí, částečně jí stékají do pusy, smíchané s nudlemi, a Kamila si připadá bezmocně. Na dřevěném praseti se místo kostiček válí úplně jiné tvary.

Doteď zaměstnaný otec-šoumen se otočí a zaostří na Kamilino prkýnko.

„Jak to krájíš? Ty neumíš nakrájet cibuli?“ Kamilu už oči nesnesitelně pálí. Chtěla by si je promnout rukama, ale i na těch má cibuli a nedokáže s tím nic udělat.

„Zuzano?“ Ozvou se šouravé kroky. Do kuchyně vstoupí matka v županu s tmavými kruhy pod očima a neučesanými vlasy svázanými do šmodrchu v týle.

„Kamila neumí nakrájet cibuli?“ Matka zpozoruje Kamilin pláč a hlubokým nezaujatým hlasem řekne: „Běž si umýt ruce.“

Kamila se úlevně odplíží do přilehlé koupelny.

„Tak jí ukaž, jak se to dělá.“

„Já ji mám učit vařit?“

Otec se nadechuje a otvírá pusou, jako by se zalykal nepochopením. Chtěl by zachytit manželčin pohled, aby věděl, že ho slyšela. Ona se na něj ale nedívá. Otec se otočí k lince a opře se o ni. Prase, poklička hrnce začíná poskakovat, rajčata se rozprskávají na obkladačkách. Původně sám ženě nabídl, že nachystá večeři, aby jí ulevil, jenže si to představoval trochu jinak. Bylo to před pár týdny, od té doby ji chystá každý den a jeho původní výjimečná snaha se stala samozřejmostí. V důsledku toho má teď ještě navíc učit Kamilu krájet cibuli. Je toho na něj moc, uzavře nehlasnou debatu. Bezmyšlenkovitě vrátí našpiněnou vařečku zpátky do šuplíku. Taky by chtěl prostě přestat všechno dělat. Hned teď. Zaváhá, zažene myšlenku. Důležité je nepoddávat se tomu. Pak vezme nůž znovu do ruky a rezignovaně pokračuje v přípravě leča. Matka už je na cestě zpátky do ložnice. Cestou si všimne louže na dlaždičkách.

„Co je to tu za vodu?“ přešlápne z místa na místo.

„Byly jsme se s Emilkou koupat,“ houkne Kamila od umyvadla.

„A to to tu necháš takhle válet?“

„Šla jsem krájet tu cibuli, jak chtěl táta.“

„Ach bože.“ Povzdychne si matka a pak za županem a šmodrchem zaklapnou dveře.

Kamile se konečně podaří omýt ruce od cibule a začne propírat nazelenalé plavky z rybníka. Cítí při tom na ramenou těžkého slona, kterého ne a ne setřást. Mýdlo tvoří na plavkovině jemnou pěnu, která nejde

vypláchnout, krémový povlak se drží ještě dlouho na hladině vody a přilne ke Kamiliným rukám. Kamila poctivě zápasí s mydlinkami, nijak se netouží vrátit do kuchyně za otcem, jeho výuka je jí ukradená a přála by si tu už zůstat. V koupelně rozpatlává a zase shrnuje pěnou obalenou špínu, společnost jí dělají plavky a vzpomínka na odpoledne u rybníka. Vždyť se z nich dneska s Emilkou stali pokrevní bratři, to ji zahřeje. Nechá vodu téct a zadívá se na svoje předloktí, ze kterého čouhají znatelně viditelné klouby. Kamila se do nich neustále bouchá, částečně protože s nimi neumí zacházet a částečně jelikož jí trčí z těla ven. Vedle toho se rozškrábaný štípanec ztratí. Zacuká jí v něm, ona to pochopí jako pozdrav a oplátí mu ho úsměvem. Mastné drdoly a cibulové patvary spláchnou společně s vodou z rybníka do odpadu.

Uvnitř potmělého starého domu na kraji lesa se zrovna muž ve středním věku vypravuje do práce. Je sychravé ráno a malý Eda ho od snídaně u stolu sleduje, zatímco odlupuje kůrku od chleba. Stůl je příliš vysoký, každý den se u něj Eda nepatrně odře. Prostřední šuplík nejde pořádně dovřít, musí se zvednout a pak zasunout anebo zvednout a otevřít, jenže pak hned spadne dolů, takže si člověk musí dávat pozor, aby za něj nevzal příliš a všechny věci z něj nevypadaly. Eda v něm nic nehledá, jen bezděčně otevírá a zavírá prvních pět centimetrů šuplíku.